

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 38.
22. sept.

Lětnik 5.
1895.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy robotu w Esmererjez knihicziščerem w Budyschinje a łu tam dostacź sa sčtwórtlětnu pšchedpłatu 40 wv.

15. njedzeli po śwj. Trojizny.

Ezechiel 3, 22: Tón Knjes džešče te mni: „Stań, dži na polo, tam chzu ja i tobu rěczecź.”

Wšchelako Bóh i nami cźłowjekami rěczy. Rěczecź móžesz jeho słyschecź, hdyž bebi swoju bibliju do ruki wošmješch a bebi i njeje něščto wuczitašch. Tež móžesz jeho słyschecź rěczecź, hdyž ło dasch wot njeho do jeho stwórbny domjescź, kaž je ło něhdy profeta Ezechiel dał do njeje domjescź. Lědy bě jemu Bóh kasał: „Stań a dži na polo”, dónđže Ezechiel hnydom na polo a hlej, tam wón teho Knjesa polneho krašnoscźe wuhlada.

Alle luby, hdyž kam do polow dónđžesch, (by pak ło dał wot twojeho Knjesa do nich domjescź,) njewohladašch drje tam teho Knjesa wjazy w tajkej jeho krašnosczi, i tajkej wobdateho je jeho něhdy Ezechiel tam wohladał, tola jeho krašnoscź tam tež wohladašch.

Se wšchěch jeho skutkow móžesz wupytncź, kajtu ma wón móz a kajti je byluy. Směješch pak sa wšchě jeho skutki dušchu a wutrobu wotewrjenu, budžesch i nich sa- słyschecź, hdyž na wšchu jeho krašnoscź kědźbujesch, sčto chze czi wón se wšchěmi tutnymi swojimi skutkami pšchi- powjedzicź.

Kajtu nam wón swoju krašnoscź pokaže, hdyž syma bėly bñeh i mróčelow baje, kaž wolmu, abo hdyž mróz na semi lezi kaž popjel, abo hdyž krupy dele padaja kaž hróchata, a ničto symy dla wutracź njemóže, dokelž spochi mjeršnje.

Abu w nalěcžu. Tehdy Bóh sadychnje a i jeho dychom ło wšchudžom wšcho wonowi, sateže, ło sasełeni.

Tehdy tu rěka: Hlaj, syma je saschła, bñěžny czaš je ło minyl, rózowe kwětki łu i nowa se semje wubike, nalěcžo tu je, a tujawka da ło i nowa pola naš słyschecź, sčtomwroncźk tu i hłóškom spěwje a na sčtomownych hałosach wudobyma ło i pupkow kćenje.

Boha wohladašch i nowa w jeho krašnosczi, hdyž mamy tu lěcžo. Tehdy wón našche hory i wyšoka se swojim deschcžom smacza, napjelni wšchu semju i płodami, da sa wšchón stót trawu naroscź a sa cźłowjekow swoje Bože žito, ło jim i polow jich wšchědny khlěb pšchiroscze.

Se pak tu našyma k nam pšchisčła, pokaže ło nam Bóh i nowa se swojej krašnoscžu. Hdyž nam wón dawje, tehdy my wšchitzy sberamy, hdyž wón swoju ruku wotewri, našncžimy ło my i jeho Božimi darami a kubkami.

Alle hdyž czi wón takle wonka na poli swoju krašnoicź pokaže, chze wón pódla i tobu wažne słowcžko po- rěczecź, chze cze pódla pšchecželnje napominacź a powuczicź.

Domle na poli pokaže czi Bóh swoje pišane wobrašy a chze czi i nimi kaž i pšchirunanjom swoje swjate słowo, kajtež mašch w bibliji napišane, bliže wukłascź.

Hlej, twoje czašne žiwjenje je podomne trawnej kwětzy. Hdyž wichor tu pšchecžehnje, je i nej kónz a wona sahije.

Kóždy płodny sadomny sčtom czi pokaže, kajtiž dyrbišch ło pokasacź, jeli sechzesch prawy wěrnny sčhrystužomny wuczomnik rěcacź, pšchetož kóždy tajki je wot swojeho sbóznika na to powołany wjele płoda njescź a i tajkim swojim dobrym płodom Boha khwalicź. — Kóždy nje- płodny sčtom czi do woczom pokaže, kajti ty kam by,

wjele pschi tym czinicz. Najlepje je, hdyž burej damoj, shtož febi žada. Mało pjenjes to njeje, ale czešč a dobre njeno płaczi wjazy, dnyli słoto a słeboro. Mój njeskmoj mužej nicžo winojtaj a mohloj jeho i dobrym śwedomijom prjecz pójlacz, ale shto by ho stalo? Wón by tu a tam wo tym rěczal, a shtož nař derje snaje, njeby to wěrił, so skmoj jeho jebaloj. Ezi pař, kiž nam nicžo dobrego njepopscheja, bychu to wěriłi a šle na nař rěczeli; mój bychmoj do šleje rěcže pschischloj tař, so potom nichto ani jeniczki krojšć wjazy namaj njedowěri. Chzešć-li na moju radu pošluchacz, daj mužej pjenjesy, kotrež febi žada, a špoko jeho i tym."

Wón šhwilku mjelcžešće, jako bē žona tař rěczala. Potom pař wón praji: "Ty by rojomna žona a mařch prawo, chzu twojej radže pošluchny bycž, hacž runjež je mi to jara czežko, tař czinicz."

(Pofracžowanje.)

Wrota šu czežne a pucž je wufki.

Mat. 7, 14.

Shto chzešć ty cžakacz, shto chzešć šo dlicž, na straichnym pucžu do hróšby hieč? Twój šbožnik woła: ow džečžo štož, na wufkej šcžežyžy pój ke mni, pój!

Do cžwile wjedže ta rumna cžer, tam nihdy nimajch šwětlo a mēr, tam šboža njeje wobštajneho: na wērne šbože ach dopomii šo!

Ma wufkim pucžu šařdž k njebešam — ach, mało dušchow wohladam, pihi czežnych wrotach šej pytaj mēr; šo njekomdž, šhwataj a jenož wēr!

Chzešć dlēje cžakacz? šchó wē, shtó wē, hacž dny a nozy šu šařchle cži po krótkej šhwilzy; ach, rošbudž šo: tam kiwa hela, tu šbože wšcho.

Pój, lubowany, šo njekomudž!
Dženš hišćeže wostaj tón rumny pucž,
Dženš hišćeže žyle šo pschepodaj
šwojemu šnješej ja Boži raj!

Šh. S. Waltař.

Ma bitwišćy.

W juliju lēta 1870, jako Franzowsta Němskej wójnu pschipowjedži, džełashtaj dwaj tšchikryjerjej hromadže w Baselu. Jedyn bēšće Němž, drugi Elšaski. Dolhi cžap bēšhtaj hromadže pola jeneho mišchtra džełaloj, a nětko dyrbješhtaj do wójsta jašćupicž. Němž do němskeho a Elšaski do franzowškeho wójsta. Š czežkej wutrobu šo rošžohnowashtaj. Bóršy febi njepšchecželste wójsta napšchecžiwio štejachu, krawawne bitwy buchii bite; lēčžo šo miny a tež nařyma; pschecželaj njebēšhtaj nicžo wot šo šlyšchaloj. Šižo dolho ležešće němske wójsto psched Parijom. Šyma bēšće pschischla.

Bēšće wjecžor po bitwje pola Champigny. Morni a mrējazy ležachu na bitwišćy, žalobna šyma pohóršchi cžerpjenja wobohich franjenych. Někotri, kiž mōžachu šo hišćeže dale hibacz a kiž cžujachu, so šmērom ležecž rēka, wēštej šmjereži napšchecžiwio hieč, špytachu k pólnym lazaretham pschicž, kotrychž šwēczi šo daloko šwēcžachu a nad kotrymiž šhorhoj i cžerwjnym šchizom šmahowasche. Š tym, kiž mējachu hišćeže mozy došč, šo k lazarethej dowlez, šlyšchēšće tež tamny Elšaski tšchikryjer. Wēdy bēšće někotre kročele daloko, dha šlyšchi žyle w bliškosježi hłóš: "Bratšje, bratšje." "Do tebi njeplaczi", febi myžli a chze dale hieč, ale tón šamny hłóš šařo woła: "Bratšje, bratšje." Wón snaje tón hłóš, wón je jón hižo šlyšchal. Shto mōže jeho tař wolacz? Wón šo wobroczi k mēstnu, i wotkež bēšće hłóš šlyšchecž. Tam leži jeho přjedawšchi towariš, němski tšchikryjer. "Ty to by? Ty by tež franjem", šo Elšaski woprašča. "Mōžešć štamycž? Tam delkach šteji wóš ja šhorych; mój chzemoj špytacž, tam dońcž." "Ale tón wóš je franzowški." "Do je wšcho jene; ty

widžišć tola šhorhoj i cžerwjnym šchizom. Pod cžerwjnym šchizom žane njepšchecželstwo wjazy njeje." "Šy teho žyle wēšty?" "Šaj, pój jenož, hdyž tež tebi wjele prózy cžini; wšcho druhe je tola lepje, hacž tudy ležo wostacz a šmjersnyč." Wšohi Němž mēješće rošćilemu nohu; kōžda kročel cžinješće jemu wulke bolosče; ale škōncžnje pschicžēšhtaj, šo bjes šobu podpjerajo, do pólneho lazaretha. Wobaj bušhtaj horje wšataj, wobaj derje wot wothladarja šahojenaj.

Ša snaju hišćeže druhi šchiz, pod kotrehož šchitom žani njepšchecželjo nješbu, jedyn šchiz, pod kotrymž šu wšchitzy cžlowjekojo bratšja, jedyn šchiz, pod kotrymž budža wšchitzy šranjeni wot njebeškeho lēkarja šahojeni. To je tón šchiz na Golgatha. Pschicžēšće k njemu. Wšchitzy mōža i dowěrjenjom na njón pohladacz a pola njeho wuštrojenje pytacž. Tu žadny rošdžel njeje. Šdyž šhablasch, hdyž šo bojišć, so njebudžēšć horje wšaty, pój jenož a cžitaj: "Wóh chze, šo by wšchitkim ludžom pomhane bylo." "Teho, kiž ke mni pschicžēšće, njebudu ja won wuštročicž." Pój jenož, dha budžēšć wumoženy.

Shto dawasch ty twojemu šbožnikej.

We južnym džele šewjerneje Ameriki džeřēšće ras předar, kaž šo to hušto stanje, Božu šlužbu pod hołym njebjom. Wón předowasche wo najwšchšchim a najrješšchim wo Šesufu Šhryštušnu, tař je jako dobry pařtyř šwoje žiwjenje ja nař wostajil, powjedasche wo Gethsemane, tař šo tam bēdžešće a jeho pót bē jako krawawne krepki, a wo Golgatha, tař je šo tam na drjewo pošlecža pschibicž dař, šo by nař wot pošlecža wumohl a jo bychmy my to džečžatštwio dostali. Š dokelž bēšće předar šam w šchizowanym šwoje šbože namakař, dha rēcžešće wo tym wšchēm i tajkej cžoplotu, tař šahorjeny, šo bu žyła wutroba šapšchijata a hłuboko hnuta. Bjes pschipošlucharjemi bēšće tež jedyn cžerwjny Šudianski. Wón mēješće šwoje mēštno w jnym tych šadnich ryřkow. Šako bēšće předar škōncžil, tamny Šudianski šady wjazy wutracž nje-mōžešće, ale je šlyšojty wōčžkom džešće k předarjej a šo prašchēšće: "Še Šesuf tež ja wboheho Šudianskeho wumrjel?" Š jako bēšće na tuto praščenje wješele "haj" šlyšchal, džešće: "Šlaj my njemōženy Šesufej wulke kraje dacž; ty drje to wēšch. Ale mojeho pša a moju tšelbu chzu jemu dacž." Předar jemu wotmolwi, šo Šesuf tute dary trjebacz njemōže. Dha Šudianski hnuty hišćeže ras šapocžnje: "Ša dam jemu mojeho pša, moju tšelbu a moje pschicžēšće. Šhudy Šudianski wjazy nima. Wón dawa Šesufej wšcho." Ale šařo jemu předar praji: "Do wšcho Šesuf trjebacz njemōže." Nětko bu Šudianski šrudny a kaž w czežkich myšlach šwoju hłowu šhili. Škōncžnje šařo hlada na předarja a šhutnje šo prašča: "Tu je šhudy Šudianski. Chze Šesuf teho mēčž?" Dha woła duchowny, hłuboko hnuty: "Šaj, luby bratšje, teho chze wón mēčž, teho mōže trjebacz." Š psches žylo šhromadžišnu džešće hłóš wješelošće, wothłóš teho wješela, kotrež w tutym wškomiku w njebešach knješēšće, dokelž bēšće šo jedyn šhubjeny temu žyle podař, kiž bēšće jeho najpřjōdzy lubowal."

Shto dawasch ty twojemu šbožnikej? Šenož jene mōže trjebacz, jenož jene chze mēčž, tebe šameho. Šjesapowjedž jemu to!

Dobre wotmolwjenje.

Bayerski wječh šo ras wučeneho woprašča, kotrehož febi wažešće: "Šsu kralojo, kōšiz maja tola wšebite štejišćy, runje tař na šakon praweho šadžeržjenja šwajšani, kaž drusy ludžo?" Šemu šo wotmolwjenje dosta: "Šral Šilip Mazedonški pschepoda šwojeho šyna Alexandra Aristotelešej k wučenju w mathematizy i tej pschifasny, šo dyřbi mlodeho přynza niz po šwucžnym, czežkim a špōžniwym wašchny do teje wēdomosče nuts šawješć." Aristoteles wotmolwi: "O kralo, w mathematizy njeje žana kralowška droha." Do bēšće derje wotmolwjene. Ale to šamym wječham njeplaczi. Šdy by šo kōždy wječh je šwojimi šajšojnikami a wšchitkimi šchitantami na žadanje našchēje šchēšćijanskeje wēry šwajšal, kelko czežkich mrōčžalkow by wot njebjā našchēho ludoweho žiwjenja přecž cžahnylo. Shtōž wē, shto je našchemu cžajnu nušne, tón njech šobu pomha, kaž dolho mōže poršty hibacz, šo by psches wšototu našchich dnjow šařo škōncžko wēry a lubosče šwēcžilo. Do škōncžko ma džiwnu mōž.